ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС

ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

(фахова профілізація «Фортепіано»)

Спеціальність		B5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Магістр
Освітньо-професійна програма		Музичне мистецтво
Курс		1 – 2
Семестр		1 – 3
Обсяг дисципліни (години / ECTS)		450 год / 15 кредитів ECTS
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, по батькові**	Горецька Наталія Вікторівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат педагогічних наук, заслужений діяч мистецтв України, професор
	Посада	Завідувач кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача, e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Goreczka.pdf nataliia.goretska@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, по батькові**	Сухленко Ірина Юріївна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, професор
	Посада	Перший проректор, професор кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Suhlenko.pdf iryna.sukhlenko@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Чернявська Маріанна Станіславівна
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, професор
	Посада	Проректор з наукової роботи, професор кафедри спеціального фортепіано

	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Chernyavska.pdf marianna.chernyavska@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Седюк Ігор Олегович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Sedyuk.pdf ihor.sediuk@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Копелюк Олег Олексійович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, доцент кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Kopeluk.pdf oleh.kopeliuk@num.kh.ua
Інформація про викладача	**Прізвище, ім'я, ім'я по батькові**	Попов Юрій Кирилович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Кандидат мистецтвознавства, доцент
	Посада	Доцент кафедри спеціального фортепіано
	Профіль викладача e-mail	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/special-piano/Popov.pdf yuriy.popov@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна спрямована на розширення кола професійних якостей, удосконалення практичних умінь та навичок, необхідних у подальшій концертно-виконавській роботі. Навчальна дисципліна передбачає індивідуальну роботу викладача зі здобувачем, яка має бути спрямована на особистісно-орієнтований підхід. Принципово важливим у роботі над фортепіанними творами є розкриття взаємозв'язку художнього змісту, особливостей музичної композиції та принципів формоутворення. Виховання прагнення до глибокого та всебічного розуміння концепції твору допомагає у процесі створення власної виконавської інтерпретації, що має стати фундаментом майбутньої праці молодого фахівця і є пріоритетним вектором дисципліни «Виконавська майстерність». Професійне музичне виховання потребує повсякденного удосконалення виконання, визначаючи шляхи та методи оволодіння прийомами гри, технічної та художньої складових у виконавському процесі. Тому велике значення у курсі має вироблення навичок самостійної роботи, стимулювання творчої ініціативи та розвитку особистості здобувачів вищої освіти.

Мета дисципліни	Підготовка фахівців, здібних до самостійної творчої виконавської діяльності, які мають достатній рівень знань, умінь та навичок для подальшого самовдосконалення, постійного підвищення кваліфікації та творчого росту.
Програмні результати навчання	**РН1.** Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності. **РН3.** Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві. **РН5.** Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію. **РН6.** Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій. **РН7.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом. **РН8.** Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.
Загальні компетентності	**ЗК2.** Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність). **ЗК9.** Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності	**СК1.** Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції. **СК2.** Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду. **СК3.** Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики. **СК4.** Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності. **СК5.** Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації. **СК7.** Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернету. **СК8.** Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
Професійні компетентності	**А1**. Здатність планувати і проводити навчальні заняття. **А2**. Здатність консультувати здобувачів ЗО. **Б2.** Здатність оцінювати результати навчання. **Є1.** Здатність визначати свою роль і завдання при реалізації заходів відповідно до спеціальності.

	Ж1. Здатність організувати особистий професійний розвиток.
Зміст навчальної дисципліни	**Тематика індивідуальних занять з дисципліни, що пропонуються до вивчення під час занять:** Тема 1. Проробка барочного репертуару. Специфіка виконання барочної орнаментики. Тема 2. Проробка барочних творів з урахуванням специфіки історичних інструментів при виконанні на сучасному роялі. Тема 3. Робота над сонатним циклом, варіаціями, фантазією епохи класицизму. Тема 4. Робота над концертом з оркестром композиторів епохи класицизму (проробка специфіки взаємодії соліста з оркестром з урахуванням контрастів). Тема 5. Специфіка виконання віртуозних творів композиторів епохи романтизму (проробка метро-ритмічних складнощів творів Р. Шумана, танцювальних жанрів творів Ф. Шопена) Тема 6. Проробка циклічних творів епохи романтизму: сонат, циклічних п'єс, фортепіанного концерту. Тема 7. Специфіка виконання творів композиторів ХХ сторіччя імпресіонізму, неокласицизму, неоромантизму, експресіонізму К. Дебюссі, М. Равеля, Ф. Пуленка, П. Ґіндеміта, А. Шенберга. Тема 8. Робота з текстологічними складнощами творів українських композиторів другої половини ХХ – ХХІ ст. Специфіка виконання музики В. Сильвестрова, В. Бібіка, В. Загорцева, В. Птушкіна. **Програмні вимоги:** *1 семестр* <u>Академічний концерт:</u> Програма орієнтовно 10 хвилин, не регламентована. <u>Екзамен:</u> Програма сумарною тривалістю програми 25-30 хвилин, рекомендовано включити до програми поліфонічний твір Й. С. Баха та твір значної складності. *2 семестр* <u>Академічний концерт:</u> Програма орієнтовно 10 хвилин, не регламентована. <u>Екзамен:</u> Програма від 30 хвилин, не регламентована) *3 семестр* <u>Академічний концерт:</u> Частина програми екзамену. <u>Екзамен:</u> (сумарна тривалість програми орієнтовно 40 хвилин) Допускається повтор 2-х творів з програми 1 року навчання в магістратурі: поліфонічний твір значної складності; класичний твір крупної форми (соната, варіації, рондо, фантазія, концерт тощо);

	романтичний твір крупної форми значної складності (соната, концерт, циклічний твір); сучасний твір; твір українського композитора.
Види занять	Індивідуальні заняття, самостійна робота
Методи навчання	Практичний метод (індивідуальні заняття); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); самостійна робота (розв'язання завдань, виконання вправ, опанування тексту музичних творів, робота над удосконаленням виконавської техніки).
Форми та методи оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. **Поточний контроль (max 60 балів):** оцінюється індивідуальна презентація виконавської роботи на академічному концерті (max 40 балів) та діяльність здобувача під час підготовки художньої програми до поточного та семестрового контролю (max 20 балів). **Семестровий контроль (max 40 балів):** індивідуальна презентація виконавської роботи під час екзамену – 1, 2, 3 семестри. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми освітнього компонента й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/1snbEnrngiT0pVu1HbYHvVoRr2ZM6-72W/edit?usp=sharing&ouid=105435370438052714597&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі освіти комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, Google Meet (відеотелефонний зв'язок), ZOOM (відеоконференція), листування через e-mail, посилання на google диск, Messenger, документи Google (онлайн-текстовий редактор). Від студентів очікується регулярне відвідування усіх занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.

Рекомендовані джерела інформації	Вєркіна, Т. (2012). Креативний слух як основа професійної діяльності піаніста. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 35*, 7–19. Воробкевич, Т. П. (2001). *Методика викладання гри на фортепіано*. Горецька, Н. (2024). «Танці давидсбюндлерів» Р. Шумана: засоби і прийоми композиційної єдності циклу. *Fine Art and Culture Studies, 4*, 3–10. Горецька, Н., & Попов, Ю. (2024). «Різдво» з циклу «Двадцять поглядів на немовля Ісуса» Олів'є Мессіана у інтерпретації Йожефа Ерміня. *Fine Art and Culture Studies, 5*, 67–77. Жуков, А. (2010). Про деякі сучасні тенденції в професійному розвитку піаніста. *Київське музикознавство, 34*, 3–12. Забара, М. (2011). Фортепіанні школи першої половини XIX століття та лейпцигська консерваторія. *Київське музикознавство, 40*, 174–184. Максимов, О. (2006). Виховання учня-піаніста: наслідування традицій та їх розвиток. *Мистецькі обрії, 8–9*, 252–258. Чернявська, М. С. (2015). Деякі особливості актуалізації виконавського інтонування фортепіанної фактури. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти, 44*, 128–140. Шукайло, В. Ф. (2020). *Педалізація у професійній підготовці піаніста*. Факт. Lokshuk, I., Cherednychenko, O., Kopeliuk, O., Sediuk, I., & Pototskyi, S. (2024). Resilience and resistance: Ukrainian art under martial law. *Amazonia Investiga, 13*(82), 70–80. Стаття

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Виконавська майстерність», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 року.